

Energistyrelsen

Vejledning til ansøgning

Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder
("Investeringsstøtten")

Gældende for ansøgninger indsendt
fra 15. februar 2025

Indledning

Nærværende vejledning beskriver, hvordan du søger tilskudspuljen Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder. Vejledning er gældende fra 15. februar 2025.

Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder stammer fra *Aftale om grøn skattereform for industri mv. af 24. juni 2022*, hvor det blev besluttet at indføre en CO₂-afgift, som indføres fra 2025 frem mod 2030. Samtidig blev aftaleparterne enige om at afsætte midler til at understøtte grøn omstilling af de virksomheder, der rammes hårdst af CO₂-afgiften. Som opfølgning herpå er der indgået en *Aftale om udmøntning af omstillingsstøtten fra Grøn skattereform for industri mv.* Med aftalen blev der afsat 900 mio. kr. til investeringsstøtte til teknisk omstilling af de hårdst ramte virksomheder. Aftaleparterne besluttede yderligere, at ordningen skulle udmøntes inden for det eksisterende setup af Erhvervspuljen, og at ordningen skulle have en støtteprocent på 30-60 pct.

Det er vigtigt, at du læser vejledningen igennem, inden du søger tilskud. I vejledningen finder du bl.a. svar på, om din virksomhed og dit projekt opfylder betingelserne for at få tilskud samt hvilke dokumentationskrav, du skal efterleve, når du søger støtte.

Få mere at vide

Tilmeld dig nyhedsbrevet fra [SparEnergi.dk](https://sparenergi.dk) for at få seneste nyt om puljen. Du kan også læse mere på Investeringsstøttens hjemmeside [SparEnergi.dk/investeringsstoette](https://sparenergi.dk/investeringsstoette). Her finder du også link til puljens ansøgningsportal.

Henvielse til Investeringsstøttens retsgrundlag findes i afsnit 10.1.

Har du spørgsmål, kan du kontakte Energistyrelsen på telefon 51 67 43 01 eller skrive til erhvervstilskud@ens.dk

Investeringsstøtten eller Erhvervspuljen?

Fra 2025 kan du som virksomhed søge investeringsstøtte til at reducere din CO₂-udledning via to forskellige puljer i Energistyrelsen.

Hvilken af de to puljer du kan ansøge afhænger af følgende parametre:

- Din virksomheds branche
- Din virksomheds CO₂-intensitet
- Din virksomheds CO₂-udledning
- Hvilken type projekt du vil søge tilskud til

De forskellige parametre beskrives overordnet herunder og beskrives nærmere i vejledningen.

Branche

Erhvervspuljen omfatter de fleste brancher, dog ikke raffinaderier, Nordsøen og indenrigssøfart. Jf. afsnit 2.1 kan du derimod søge Investeringsstøtten til CO₂-intensive virksomheder, hvis din virksomhed tilhører brancherne raffinaderier, Nordsøen

og indenrigssøfart. Du kan søge enten Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder eller Erhvervspuljen, hvis din virksomhed er inden for almindelig proces. Tilhører din virksomhed brancherne landbrug, gartneri eller store fiskeforarbejdningsvirksomheder kan du alene søge Erhvervspuljen. Du kan søge Erhvervspuljen, hvis dit energiforbrug er en del af det endelige energiforbrug i Danmark.

CO₂ intensitets krav

Du kan søge Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder, hvis din virksomheds afgiftsbetaling stiger med mindst 2,3 pct. af bruttoværditilvæksten som følge af de nye CO₂- og energiafgifter (læs nærmere i afsnit 2.2). Du kan søge Erhvervspuljen uanset din afgiftsstigning.

Samlet CO₂-udledning

Du kan søge Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder, hvis din virksomhed i 2021-2023 i gennemsnit årligt udleder 1500 ton CO₂ eller mere. Du kan søge Erhvervspuljen uanset størrelsen af din virksomheds CO₂-udledning.

Projekttype

I Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder kan du søge tilskud til projekter, hvor du enten reducerer dit eksisterende forbrug af fossile brændsler eller konverteringer væk fra fossile brændsler til grøn energi. I Erhvervspuljen kan du søge støtte til stort set alle projekter, hvor du sparer energi eller reducerer din CO₂-udledning.

Indhold

Indledning	2
Investeringsstøtten eller Erhvervspuljen?	2
1 Åben og luk for ansøgning om tilsagn.....	6
2. Hvem kan få tilskud?.....	7
2.1 Målgruppen for Investeringsstøtten	7
2.2 CO ₂ e-intensitet.....	8
2.3 Historisk samlet CO ₂ e udledning:	8
2.4 Revisorerklæring	8
2.5 Øvrige betingelser, der knytter sig til din virksomhed	9
3. Hvad kan der søges tilskud til?	10
3.1 Generelle projektbetingelser	10
3.2 Støtteberettiget CO ₂ -reduktionen.....	11
3.3 Projekttyper	12
4. Hvordan beregnes dit tilskud?	14
4.1 Beregning af tilskud.....	14
4.2 Støttelofter	14
4.3 Virksomhedsstørrelse	15
4.4 Hvilke investeringsomkostninger kan du medtage?	16
4.5 Støtteberettigede omkostninger	17
4.6 Særligt i forhold til projekter med leasing	18
5. Ansøgningsprocessen og sagsbehandling	20
5.1 Ansøgningsportalen	20
5.2 Part og partsrepræsentation	20
5.3 Sagsbehandling	21
5.4 Ansøgning om tilsagn.....	21
5.5 Anmodning om udbetaling	23
6. Projektperiode	26
6.1 Accept af tilsagn.....	26
6.2 Statusrapport.....	26
6.3 Projektændringer.....	26

6.4 Ændringer af vilkår:	27
7. Sådan får du udbetalt dit tilskud.....	28
7.1 Faktiske investeringsomkostninger afholdt og betalt	28
7.2 Krav til regnskabsbilag	28
7.3 Udbetaling – engangsbeløb	29
7.4 Ratevisudbetalinger	29
8. Opgørelse og dokumentation af CO₂-reduktion	31
8.1 Opgørelse med faktura	31
8.2 Standardforudsætninger	31
8.3 Levetidskategorier	33
8.4 Målinger	34
8.5 Teoretisk beregninger	35
8.6 Opgørelse af produktion	35
8.7 Projekter, der påvirker hinanden	36
9. Særlige projektf forhold og betingelser	37
9.1 Optimering af kedler	37
9.2 Optimering og udskiftning af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som bruger fossile brændsler	37
9.3 Hvis dit projekt vedrører overskudsvarme	37
9.4 Projekter med flere levetidskategorier eller energiarter	38
9.5 Energiproducerende anlæg	38
9.6 Ventilationsprojekter	38
9.7 Optimering af biogasproduktion	38
9.8 Brintprojekter	39
10. Retsgrundlag og ansvar	40
10.1 Retsgrundlag	40
10.1 Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud	40
10.2 Det er dit ansvar ikke at modtage ulovlig statsstøtte	40
10.3 Strafansvar	41

1 Åben og luk for ansøgning om tilsagn

Puljen er åben for ansøgninger om tilsagn i den periode, som annonceres på Energistyrelsens hjemmeside og www.statens-tilskudspuljer.dk.

Puljen åbner normalt i januar. Energistyrelsen annoncerer en puljeåbning mindst 14 dage forinden.

Hvis Energistyrelsen giver tilsagn for et samlet beløb svarende til puljens midler for året, lukker puljen for nye ansøgninger. Hvis du har indsendt en ansøgning, som ikke har modtaget tilsagn, når puljen lukker for nye ansøgninger, vil Energistyrelsen som følge af de manglende frie midler meddele afslag på din ansøgning.

Hvis puljen på ny får frie midler, vil puljen åbne igen med et varsel på mindst 14 dage. Hvis du tidligere har fået afslag på din ansøgning som følge af manglende frie midler, og du fortsat ønsker at få tilskud, skal du indsende din ansøgning igen.

I tilfælde af at puljen stadig har frie midler til november, vil puljen lukke for nye ansøgninger om tilsagn. Den præcise dato vil blive annonceret med et varsel på mindst 14 dage.

Du kan altid indsende din ansøgning om udbetaling.

2. Hvem kan få tilskud?

2.1 Målgruppen for Investeringsstøtten

2.1.1 Hvem kan søge tilskud?

Investeringsstøtten omfatter virksomheder inden for almindelig proces, raffinaderier, indenrigssøfart samt Nordsøen. For at din virksomhed er omfattet af Investeringsstøtten, skal virksomheden samtidig opfylde to betingelser:

- CO₂e-intensitet, svarende til en stigning i afgiftsbetaling, på minimum 2,3 pct. af virksomhedens bruttoværditilvækst
- En historisk årlig CO₂e-udledning på mindst 1.500 ton

Betingelserne skal sikre, at støtten gives til de virksomheder, som rammes hårdest af CO₂-afgiften. Betingelserne uddybes i de følgende afsnit.

2.1.1 Hvem kan ikke søge tilskud?

Din virksomhed er ikke en del af målgruppen for Investeringsstøtten, hvis din virksomhed hører under:

- **Myndighedsorgan:** nationale, regionale eller lokale myndigheder og enheder, som finansieres og administreres direkte af disse myndigheder, men som ikke har en industriel eller kommerciel karakter.
- **Landbrug, gartnerier og skovbrug**
- **Fiskeri- og akvakultursektorens primære led og fiskeauktionshaller:** der beskæftiger sig med produktion af fiskevarer eller akvakulturprodukter eller anses som fiskerihavne, landingssteder, auktionshaller og nødhavne
- **Store fiskeforarbejdningsvirksomheder og fiskeforretninger**
Virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter og har over 250 ansatte og en omsætning over 50 mio. € og/eller en samlet årlig balance på over 43 mio. €
- **Elforsyning:** produktion, distribution, transmission og salg af elektricitet
- **Fjernvarmeforsyning:** produktion, distribution og salg af fjernvarme
- **Distribution og salg af gas**
- **Jernbanesektoren**
- **Luftfart**
- **Søfart af indre vandveje**
- **Udenrigssøfart**

Ved myndighedsorganer skal forstås:

- **Myndigheder i det offentlige hierarki:**
Det drejer sig om statslige, regionale og kommunale myndigheder, der er en del af den normale struktur i det offentlige system.
- **Enheder med tæt tilknytning til myndigheder:**
Disse er enheder, hvor flertallet af ledelsen (fx bestyrelse eller direktion) arbejder på vegne af de nævnte myndigheder. Samtidig skal mindst 50 % af enhedens finansiering komme fra en eller flere af disse myndigheder.
- **Enheder med myndighedsbeføjelser:**

Dette er enheder, som ifølge lov eller andet retsgrundlag har fået myndighed til at træffe beslutninger på vegne af det offentlige.

2.2 CO₂e-intensitet

CO₂e-intensitet er en betegnelse for, hvor hårdt, din virksomhed bliver ramt af CO₂-afgiften. CO₂e-intensiteten skal være på mindst 2,3 procent, og opgøres som forholdet mellem den forventede afgiftsstigning i 2030, som de nye energi- og CO₂e-afgifter (kr) medfører, og bruttoværditilvæksten (BVT) (kr).

Afgiftsstigningen opgøres som forskellen mellem den forventede afgiftsbetaling i 2030 i medfør af indførelsen af de nye energi- og CO₂e-afgifter og virksomhedens forventede årlige afgiftsbetaling i 2030 inden ikrafttrædelsen af de nye energi- og CO₂e-afgifter.

Bruttoværditilvæksten fastsættes som gennemsnittet af din virksomheds driftsresultat (inkl. personaleomkostninger) i perioden 2021-2023.

$$\text{Stigning i betaling af afgift} \left(\frac{\text{kr}}{\text{år}} \right) = \text{afgiftsstigning} \left(\frac{\text{kr}}{\text{ton}} \right) * \text{CO}_2\text{e} - \text{udledning} \left(\frac{\text{ton}}{\text{år}} \right)$$

I opgørelsen af CO₂e-intensiteten skal der tages højde for de forskellige afgiftskategorier, som er defineret i den Grøn Skattereform. Det betyder, at afgiftsstigningerne for hver afgiftskategori beregnes på baggrund af den CO₂-udledning, der er knyttet til kategorien i referenceperioden. CO₂e-intensiteten beregnes dermed som den samlede afgiftsstigning over bruttoværditilvækst:

$$\text{CO}_2\text{e} - \text{intensitet} = \left(\frac{\text{Samlet ændret afgiftsstigning (kr)}}{\text{BVT} \left(\frac{\text{kr}}{\text{år}} \right)} \right) * 100\%$$

2.3 Historisk samlet CO₂e udledning:

For at være en del af målgruppen skal virksomheden have en gennemsnitlig årlig CO₂e-udledning på mindst 1.500 ton, som bliver pålagt en afgiftsstigning som følge af de nye energi- og CO₂e-afgifter. Gennemsnittet beregnes ud fra virksomhedens CO₂e-udledning i årene 2021, 2022 og 2023.

2.4 Revisorerklæring

Ved ansøgning om tilsagn skal du dokumentere, at virksomheden tilhører målgruppen. Derfor skal du indsende dokumentation for virksomhedens CO₂e-intensitet og CO₂e-udledning. Dokumentationen af målgruppen skal ledsages af en revisorerklæring, der er udarbejdet, inden du indsender en ansøgning om tilsagn.

Revisorerklæringen består af:

- Energistyrelsens obligatoriske revisionsbilag, hvor virksomhedens CO₂e-intensitet og CO₂e-udledning specificeres.
- En erklæring fra revisor om, at virksomheden opfylder kriterierne for målgruppen samt, at bilaget er korrekt udfyldt.

Bilag og revisorinstruks findes på <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten>.

Det er kun nødvendigt at få udarbejdet en revisorerklæring vedrørende målgruppen én gang, da den kan genbruges, hvis din virksomhed indsender flere ansøgninger til Investeringstøtten

2.5 Øvrige betingelser, der knytter sig til din virksomhed

Når du søger investeringsstøtte skal din virksomhed opfylde betingelserne beskrevet nedenfor. Det afgørende tidspunkt for opfyldelse af betingelserne er det tidspunkt, hvor Energistyrelsen træffer afgørelse om tilsagn. Du skal oplyse Energistyrelsen, hvis du på tidspunktet for ansøgning om tilsagn eller i tiden mellem, du sender ansøgningen, og Energistyrelsen træffer afgørelse, ikke overholder én eller flere af betingelserne.

Når du anmoder om udbetaling vil du desuden skulle erklære, at du på tidspunktet for tilsagn overholdt alle betingelserne.

2.5.1 Tilbagebetalt evt. ulovlig statsstøtte

Hvis din virksomhed har modtaget et påbud fra det offentlige om tilbagebetaling af støtte, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked, skal du have tilbagebetalt støtten inden Energistyrelsen giver tilsagn om tilskud.

2.5.2 Ikke kriseram

Din virksomhed må ikke på tilsagnstidspunktet være kriseram, jf. definitionen i den generelle gruppefritagelsesforordnings artikel 2, nr. 18.

En virksomhed anses for at være kriseram, når den opfylder mindst én af omstændighederne i art. 2, nr. 18, i [Europa-Kommissionens forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014](#) med senere ændringer (se side 10). Du kan læse mere om, hvordan du skal vurdere, om din virksomhed er kriseram, i den erklæring om "ikke-kriseram virksomhed", der ligger på <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten>.

Ved anmodning om udbetaling skal du udfylde og underskrive en erklæring om, at du ikke er kriseram. Erklæringen sendes med dit tilsagn og findes også på <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten>.

2.5.3 Overholdelse af EU's fælles fiskeripolitik

Din virksomhed må på tilsagnstidspunktet ikke have begået en alvorlig overtrædelse i henhold til artikel 42 i Rådets forordning (EF) nr. 1005/2008 med senere ændringer ([link til forordningen](#)) eller artikel 90 i forordning (EF) nr. 1224/2009 med senere ændringer ([link til forordningen](#)).

3. Hvad kan der søges tilskud til?

Investeringsstøtte til CO₂-intensive virksomheder støtter projekter, som reducerer virksomhedens CO₂ udledning. CO₂ reduktionen skal være energirelateret og opnås ved at mindske forbruget af fossile brændsler. En ansøgning må kun indeholde ét projekt.

Projektet skal bestå af enten en optimering eller en udskiftning af eksisterende udstyr, som anvender fossilt brændsel. Hvis der er tale om en udskiftning, skal det udstyr, du udskifter til helt eller delvist anvende elektricitet, fjernvarme, brint eller biomasse. Udstyr skal forstås i bred forstand: det kan være et anlæg, en maskine, en komponent, en delkomponent, software osv.

Der gives ikke tilskud til projekter, som:

- Udskifter til udstyr, der kun anvender fossile brændsler
- Optimerer eller udskifter til en gaskedel, en gasbrænder eller tilhørende reguleringsudstyr.
- Etablerer en havn eller en auktionshal.
- Optimerer eller udskifter komfortventilation, klimaskærm, IT- og serverudstyr, køleanlæg i serverrum og UPS-anlæg i tilknytning til serverrum.
- Udskifter til et anlæg, der producerer elektricitet, gasser, flydende brændsel, vedvarende energi eller solvarme, medmindre der er tale om produktion af brint, og betingelserne herfor er opfyldt – se afsnit X.
- Omhandler CO₂ fangst og lagring
- Relaterer sig til forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, hvis du på tidspunktet for tilsagn er en stor virksomhed
- Er relateret til køretøjer, udenrigssøfart eller fiskefartøjer

3.1 Generelle projektbetingelser

For at være støtteberettiget skal dit projekt opfylde alle følgende betingelser:

Du må ikke starte projektet, før du har modtaget kvittering for Energistyrelsens modtagelse af din ansøgning. Det betyder:

- At du ikke må være gået i gang med de fysiske arbejder. Det vil sige, at du ikke må være begyndt på det etablerings-/anlægsarbejde, der skal resultere i efter-situationen. Det vil også sige, at projektets før-situation skal bestå, og at du derfor ikke må være begyndt at afmontere gammelt udstyr.
- At du ikke må have indgået aftale om indkøb af varer eller tjenesteydelser til brug for projektet, eller at du har påtaget dig andre forpligtelser, der gør investeringen irreversibel. Du må godt erhverve jord til brug for projektet, planlægge projektet samt indhente rådgivning, offentlige tilladelser og godkendelser.

Du må ikke være lovmæssigt forpligtet til at gennemføre projektet

Det kan fx være, hvis projektets gennemførelse er nødvendig for, at du overholder krav, der måtte følge af lovgivning.

Projektet er ikke påkrævet i medfør af vedtagne EU-standarder

Det gælder alle EU-standarder, der er vedtaget på tidspunktet for ansøgning om tilsagn, også selvom de ikke er trådt i kraft endnu.

Projektet er udtryk for almindelig vedligehold

Projekter, der vedrører vedligeholdelse af eksisterende udstyr, er ikke tilskudsberettigede. Vedligeholdelse omfatter fx:

- Udbedring af lækager (fx fra trykluftanlæg)
- Reparation af anlæg
- Driftsoptimering uden investering i nyt udstyr
- Eftersyn uden investering i nye komponenter

Du må ikke få støtte til samme projekt iht. anden national lovgivning

Du må ikke modtage tilskud eller anden form for støtte fra danske eller udenlandske myndigheder til det samme projektomkostninger. Danske myndigheder omfatter både staten, regionerne og kommunerne.

Udstyret skal være funktionsdygtigt

Du kan kun få tilskud til at optimere eller udskifte noget, der er funktionsdygtigt. Udstyret må altså ikke være defekt, når du indsender din ansøgning om tilsagn.

Udstyret skal have været i drift i 2 år

Du kan ikke få tilskud til at optimere eller udskifte noget, som ikke opfylder mindst én af følgende betingelser:

- Drift på adressen: Udstyret skal have været i drift på projektadressen i mindst 2 år før ansøgningen, uanset ejer eller virksomhed på adressen.
- Udstyret skal have været i drift i samme p-enhed i mindst 2 år, selvom p-enheden har skiftet adresse i perioden.

3.2 Støtteberettiget CO₂-reduktionen

Du kan søge tilskud til næsten alle CO₂ reduktioner, som reducerer eller konverterer et fossilt brændselsforbrug. Når du beregner CO₂-reduktionen, skal du tage højde for nedenstående punkter, som ikke kan medregnes:

Du kan ikke medregne CO₂ reduktioner, som alene er forårsaget af:

- Ændret produktionskapacitet eller -volumen
- Ændring af den producerede vare eller ydelse
- Installation af brugt udstyr
- Hel eller delvis flytning, omlægning, sammenlægning eller nedlæggelse af produktion

Hvis du udskifter til udstyr, der både anvender fossilt og ikke-fossilt brændsel, kan du kun medregne CO₂-reduktionen fra konvertering til ikke-fossilt brændsel – ikke energibesparelser i det fossile forbrug. Der gælder særlige regler for færger, se mere i afsnit 3.3.4.

Du kan heller ikke medregne en CO₂ reduktion, som du har pligt til at gennemføre på grund af lovgivning eller EU-standarder, der er vedtaget på tidspunktet for ansøgning om tilsagn.

3.3 Projekttyper

Når du søger tilskud til et projekt i Investeringsstøtten, vil det falde under et af nedenstående projekttyper:

- Energioptimeringsprojekter
- Konverteringsprojekter
- Varmepumpeprojekter
- Færgeprojekter
- Projekter vedrørende fiskeforarbejdning

Projekttypen har bl.a. en indflydelse på støtteloft, og hvordan de støtteberettigede omkostninger beregnes. Derudover kan der også være andre særlige krav, som kun gælder for den konkrete projekttype. Projekter, der vedrører færger eller fiskeforarbejdning falder altid under hhv. "færgeprojekter" og "projekter vedrørende fiskeforarbejdning", uanset om det konkrete projekt passer på de øvrige projekttyper.

3.3.1 Energioptimeringsprojekter:

Energioptimeringsprojekter er projekter, der ikke falder under de øvrige kategorier. Det er projekter, hvor fossilt brændstof bruges i både før- og efter-situationen samt projekter, som reducerer eller konverterer væk fra raffinaderigas. Eksempler er optimering af procesanlæg eller varmegenvinding, der reducerer forbrug af fossile brændstoffer. Varmegenvinding hører altid under energireduktionsprojekter, uanset hvor overskudsvarmen kommer fra.

3.3.2 Konverteringsprojekter:

Projekter, hvor der konverteres fra fossile brændsler med undtagelse af raffinaderigas til el, fjernvarme, biomasse eller brint. Eksempler på konverteringsprojekter er installation af elkedel, træfliskedel eller elektrificering af procesudstyr.

3.3.3 Varmepumpeprojekter:

Projekter, hvor varmepumpen i efter-situation har en SCOP-værdi på minimum 2,3 og overfører varme fra naturlige omgivelser såsom luft, vand eller jord. Varmepumpeprojekterne omfatter ikke varmepumper, der udnytter overskudsvarme. Alle varmepumper, som ikke er omfattet af varmepumpeprojekter, falder under "konverteringsprojekter".

Ved udbetaling skal det dokumenteres, at varmepumpen opfylder betingelserne for at blive klassificeret som et varmepumpeprojekt.

3.3.4 Færgeprojekter

Færgeprojekter omfatter projekter, der udskifter eller optimerer en færge, så efter-situationen består af en nulemissions- eller lavemissionsfærge, og som er indrettet til passager- eller godstransport, havneoperationer eller relaterede aktiviteter.

En nulemissionsfærge drives af brint eller el. En lavemissionsfærge har en hybrid- eller dobbeltbrændstofmotor, hvor mindst 25 % af energien kommer fra el eller brint. Ved udskiftning til en lavemissionsfærge kan CO₂-reduktion fra en forbedret fossil brændstofmotor medregnes i den støtteberettigede CO₂.

Hvis dit færgeprojekt ikke er omfattet af ovenstående betingelser, så er projektet ikke omfattet af puljen.

Konkrete betingelser for færger

Du skal forpligte dig til, at fartøjet i en periode på 10 år fra ibrugtagning anvendes til minimum 90 % indenrigssøfart. Det vil sige, at 90 % af den tid, fartøjet er i drift, skal det befinde sig i danske farvande og på en indenrigsrute.

Kravet om 90 % indenrigssøfart knytter sig til fartøjet. Sælger du det eller lader andre bruge det, er det stadig dit ansvar, at kravet overholdes.

Ved anmodning om udbetaling skal du underskrive en erklæring om at påtage dig forpligtelsen, straks informere Energistyrelsen ved brud og acceptere tilbagebetaling, hvis kravet ikke overholdes.

Læs mere om de specifikke krav i *Erklæring for indenrigssøfart*, som du finder <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten> under hjælpeværktøjer.

3.3.5 Projekter vedrørende fiskeforarbejdning

Projekter, der finder sted i et område, på en produktionslinje eller lignende, der forarbejder fiskeprodukter, falder under denne projekttype.

Når dit projekt vedrører fiskeforarbejdning, gælder der særlige krav, f.eks. kan du ikke få støtte til leasingomkostninger.

4. Hvordan beregnes dit tilskud?

Når du ansøger om tilsagn, beregnes tilskudsbeløbet automatisk på baggrund af de oplysninger, du giver vedrørende projektet og din virksomhed. Demoarket, som du finder under hjælpeværktøjer på <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten>, er en kopi af beregningsskemaet fra ansøgningskemaet. Her kan du indtaste dit projekt og se, hvor meget du kan få i tilskud.

Det tilskudsbeløb, du ansøger om, fastsættes ved indsendelse af ansøgningen. Tilskudsbeløbet kan ikke øges ved ændringer i ansøgningen, men kan godt blive mindre, som konsekvens af eventuelle ændringer foretaget inden Energistyrelsen træffer afgørelse om tilsagn.

Tilskudsbeløbet, du får tilsagn om, udgør en øvre grænse for det beløb, du kan ansøge om udbetaling af. Ved ændringer i projektet eller tilsagnets vilkår kan et lavere beløb fastsættes som ny øvre grænse. Læs mere om projektændringer i afsnit 6.3. Når du anmoder om udbetaling, beregnes det endelige tilskudsbeløb ud fra den realiserede CO₂-reduktion og afholdte investering.

4.1 Beregning af tilskud

Tilskudsbeløbet fastsættes ud fra følgende faktorer:

- Fast støttesats på 500 kr. pr. reduceret ton CO₂ over projektets levetid. Levetiden er fastsat af Energistyrelsen. Se mere i afsnit 8.3
- En prioriteringsfaktor på 1,25, der ganges på CO₂-reduktionen i de tilfælde, hvor der sker en konvertering fra naturgas til elektricitet, fjernvarme, brint eller biomasse.
- Støtteloft på mellem 20 % og 60 % af de støtteberettigede omkostninger, som er bestemt ud fra projektypen samt din virksomheds størrelse.
- Maksimale tilskud svarende til 15 mio. euro pr. projekt, dog således at virksomheder omfattet af gruppefritagelsesforordningen for fiskeri og akvakultur maksimalt kan få et samlet tilskud svarende til 1,25 mio. euro pr. år.
- Projektet skal have en tilbagebetalingstid på minimum to år. Tilbagebetalingstiden er projektets faktiske investeringsomkostninger fratrukket tilskudsbeløbet og delt med den årlige økonomiske værdi af ændringen i energiforbrug relateret til den støtteberettigede CO₂-reduktion. Hvis dit projekts tilbagebetalingstid er kortere end 2 år, nedsættes tilskuddet til et beløb, der indebærer en tilbagebetalingstid på 2 år.
- Der kan ikke søges eller gives tilsagn om mindre end 10.000 kr.

4.2 Støtteloffer

Dit projekt har et støtteloft på mellem 20 % og 60 %, som er bestemt af projektypen (se afsnit 3.3) samt din virksomheds størrelse. I Tabel 1 fremgår en oversigt over de forskellige støtteloffer.

Støtteloftet er udtryk for, hvor stor en procentdel af dine støtteberettigede omkostninger (læs om støtteberettigede omkostninger i afsnit 4.5), som dit tilskud maksimalt må dække.

Tabel 1 er en oversigt over de forskellige støtteløfter.

	Lille Virksomhed	Mellemstor virksomhed	Stor Virksomhed
Energioptimeringsprojekter	50 %	40 %	30 %
Konverteringsprojekter	60 %	50 %	40 %
Varmepumpeprojekter	60 %	55 %	45 %
Færger, der delvist anvender brint eller elektricitet	50 %	40 %	20 % (40 %)¹
Brint- eller elfærger	60 %	50 %	30 % (50 %)¹
Projekter vedrørende fiskeforarbejdning	50 %		

(¹) Hvis erhvervelsen af fartøjet sker med henblik på at drive offentlig passagertransport på baggrund af en kontrakt om offentlig tjenesteydelse, som du har fået tildelt efter et åbent, gennemsigtigt og ikkediskriminerende offentligt udbud.

4.3 Virksomhedsstørrelse

Virksomhedsstørrelserne er defineret af EU. EU's definition af små og mellemstore virksomheder følger bl.a. af bilag I til Kommissionens forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108. Hvis en virksomhed ikke er lille eller mellemstor, er virksomheden stor.

For at afgøre om en virksomhed er lille, mellemstor eller stor indgår følgende tre kriterier:

- Antal beskæftigede (=årsværk)
- Årlig omsætning
- Samlet årlig balance

I visse tilfælde skal du inddrage data fra andre virksomheder end din egen. Det afhænger af, hvilken virksomhedstype din virksomhed er:

- **en partnervirksomhed**
Virksomheden indgår i bestemte finansielle partnerskaber med andre virksomheder, uden at den ene af dem direkte eller indirekte kontrollerer den anden.
- **en tilknyttet virksomhed**
Virksomheden indgår i en koncern, hvor en virksomhed direkte eller indirekte kontrollerer flertallet af stemmerettighederne i en anden virksomhed eller har mulighed for at udøve en bestemmende indflydelse på en anden

virksomhed. Et typisk eksempel på en tilknyttet virksomhed er et helejet datterselskab

- **en uafhængig virksomhed**

Virksomheden er ikke en partnervirksomhed eller en tilknyttet virksomhed.

Der er helt faste regler for, hvornår en virksomhed er af typen partnervirksomhed eller tilknyttet virksomhed. Du kan læse om virksomhedstyperne og virksomhedsstørrelserne i øvrigt i Europa-Kommissionens publikation [Brugervejledning til definitionen af SMV'er](#).

Hvis din virksomhed er *uafhængig*, skal du kun tage højde for virksomhedens egne tal (antal beskæftigede, årlig omsætning og samlet årlig balance). Hvis virksomheden er en *partnervirksomhed* eller en *tilknyttet virksomhed*, skal du også tage højde for tallene i partnervirksomhederne og de tilknyttede virksomheder.

Du kan se tærskelværdierne for virksomhedsstørrelserne her:

Kategori	Antal års-værk		Årlig omsætning		Samlet balance
Stor virksomhed	≥ 250	EL-LER	> 50 mio. euro	OG	> 43 mio. euro
Mellemstor virksomhed	< 250	OG ¹	≤ 50 mio. euro	EL-LER ¹	≤ 43 mio. euro
Lille virksomhed	<50		≤ 10 mio. euro		≤ 10 mio. euro

(¹) For små og mellemstore virksomheder skal tærsklerne for antal beskæftigede (=årsværk) altid overholdes, mens enten tærsklen for omsætning eller tærsklen for balance skal overholdes.

Det er data fra seneste, afsluttede årsregnskab, der skal anvendes.

Du skal orientere Energistyrelsen, hvis din virksomhed ændrer størrelse inden Energistyrelsen har meddelt tilsagn.

4.4 Hvilke investeringsomkostninger kan du medtage?

Investeringsstøtten giver tilskud til de yderligere investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå et højere energieffektivitets- eller miljøbeskyttelsesniveau.

Investeringsomkostningerne skal være direkte relaterede til den støtteberettigede CO₂-reduktion. Det vil sige, at hvis en udgift ikke bidrager til en CO₂-reduktion, eller hvis en udgift vedrører en CO₂-reduktion, der ikke er støtteberettiget, kan du ikke medregne den del i de faktiske investeringsomkostninger.

4.4.1 Udgiftskategorier

I projektets faktiske investeringsomkostninger kan du kun medregne udgifter, der falder under følgende udgiftskategorier:

- Rådgivning, projektudvikling, herunder udarbejdelse af ansøgningsmateriale og projektering forbundet med anlægsomkostninger
- Ekstern kvalitetssikring af oplysninger og dokumenter, hvis Energistyrelsen har krævet det
- Miljøgodkendelse
- Anskaffelse af udstyr
- Entreprenørydelser
- Revision af nøgletal vedr. CO₂e-udledning samt forholdet mellem afgiftstigning og bruttoværditilvækst
- Revision af projektreghskabet, hvis det tilskudsbeløb, du ansøger om at få udbetalt, er 500.000 kr. eller derover.

I projektets faktiske investeringsomkostninger, kan du ikke medregne omkostninger forbundet med:

- Internt arbejde
- Klimasyn
- Opladningsudstyr og -optankningsudstyr i havne
- Afledte omkostninger af projektet, herunder driftsomkostninger, finansieringsomkostninger, der ikke vedrører leasing, forsikringer, service, opkvalificering af personel og lignende

Du kan kun medregne et nettobeløb. Det vil sige, at der i opgørelsen af de faktiske investeringsomkostninger skal ske fradrag af moms, som ikke bæres endeligt af dig, tilbagekrediteringer, rabatter, afslag samt indtægter fra salg eller anden afhængelse af eksisterende udstyr.

Udgifterne skal afholdes og betales af den virksomhed, der ansøger om tilskuddet. Det vil sige, at hvis en anden virksomhed afholder og betaler en udgift, kan du ikke medregne den i de faktiske investeringsomkostninger. For virksomheder, der indgår i et koncernfællesskab, kan betalingen ske via et af de koncernforbundne selskaber. En kort redegørelse for betalingssetuppet skal medsendes ved udbetalingsanmodningen.

4.5 Støtteberettigede omkostninger

De støtteberettigede omkostninger er den del af projektets samlede investeringsomkostninger, som støtten beregnes ud fra. De støtteberettigede omkostninger beregnes ved at sammenligne de faktiske investeringsomkostninger med omkostningerne ved en kontrafaktisk investering. Hvordan den kontrafaktiske investering beregnes, afhænger af din virksomhed, projektets type og om udstyret købes kontant eller ved leasing. Kreditkøb opgøres på samme måde, som ved kontant køb. Hvordan de støtteberettigede omkostninger opgøres ved leasing beskrives i afsnit 4.6.

De støtteberettigede omkostninger beregnes automatisk i ansøgningskemaet.

Konverterings- og energireduktionsprojekter:

Såfremt dit projekt falder under konverteringsprojekter eller energireduktionsprojekter, se afsnit 3.3.1 og 3.3.2, beregnes de støtteberettigede omkostninger ved at sammenligne de faktiske investeringsomkostninger med omkostningerne ved en kontrafaktisk investering, der ville være foretaget uden tilskuddet. Den kontrafaktiske investering beregnes som nettonutidsværdien af omkostningerne ved den se-

neres tilsvarende investering, der ville være foretaget uden tilskuddet, tilbagediskonteret til det tidspunkt, hvor den støttede investering ville blive foretaget. Det betyder, at de støtteberettigede omkostninger beregnes som de faktiske investeringsomkostninger fratrukket investeringen og tilbagediskonteret til nutidsværdi med en rente på 18 % pa:

$$\text{Støtteberettigede omkostninger} = \text{Investering} - \frac{\text{Investering}}{(1 + \text{Rente})^{\text{Levetid}}}$$

Varmepumpeprojekter:

For projekter, der falder under varmpumpeprojekter jf. afsnit 3.3.3, er de støtteberettigede omkostninger lig med projektets faktiske investeringsomkostninger.

Færgeprojekter

For projekter vedrørende færger afhænger opgørelsesmetoden af, om det drejer sig om optimering eller udskiftning.

Ved optimering af en færge er de støtteberettigede omkostninger de faktiske investeringsomkostninger ved opdateringen til en lav- eller nulemissionsfærge.

Ved udskiftning til et lav- eller nulemissionsfærger udgør de støtteberettigede omkostninger meromkostningerne. Det vil sige forskellen mellem de faktiske investeringsomkostninger og prisen for en færge af samme kategori, som opfylder EU-standarder og ville være købt uden støtte.

Projekter vedrørende fiskeforarbejdning

De støtteberettigede omkostninger for projekter vedrørende fiskeforarbejdning er lig med projektets faktiske investeringsomkostninger.

4.6 Særligt i forhold til projekter med leasing

Du kan medtage udgifter i forbindelse med leasing, forudsat at du har indgået en skriftlig leasingsaftale, inden du anmoder om udbetaling. Den skriftlige aftale skal indeholde følgende:

- Vilkår om at du ved indgåelse af kontrakten er forpligtet til at overtage ejerskabet efter sidste ydelse
- Angivelse af beløb og forfaldsdato for alle ydelser
- Genstanden for kontraktens anskaffelsespris i ren handel
- En løbetid for kontrakten, der skal være minimum 12 måneder og maksimum 15 år
- Vilkår om gensidig uopsiglighed i hele leasingkontraktens løbetid.

Udbetaling i rater

Du skal som udgangspunkt have afholdt og betalt alle projektudgifter, før du ansøger om udbetaling. Dette krav fraviges ved leasing, og der er mulighed for at få udbetalt en del af dit tilskud i rater. Læs mere om rateudbetaling i 7.4.

De støtteberettigede omkostninger ved leasing

For investeringsomkostninger omfattet af leasingkontrakter opgøres de støtteberettigede omkostninger som nettonutidsværdien af det leasede udstyr. Dette beregnes ved at tilbagediskontere de årlige leasingydelse over kontraktens løbetid til tilsgangstidspunktet, baseret på Energistyrelsens obligatoriske standardløsning. Energistyrelsens obligatoriske standardløsning er et Excel-ark, hvor du indtaster leasingydelse for hvert år, inkl. engangsydelse ved udbetaling, årlige ratel og restværdi ved udløb af leasingkontrakten. Ud fra disse oplysninger beregnes de støtteberettigede omkostninger, som du indfører i ansøgningskemaet under investeringsomkostninger.

Leasingomkostningerne må ikke omfatte omkostninger i forbindelse med drift af udstyret eller anlægget (brændstofudgifter, forsikring, vedligeholdelse, andre hjælpematerialer), uanset, om de er en del af leasingkontrakten.

Konvertering- og energireduktionsprojekter

For konverterings- og energireduktionsprojektyper beregnes de støtteberettigede omkostninger som forskellen mellem netto-nutidsværdien af leasingomkostningerne for det aktuelle udstyr og for det mindre miljø- eller energivenlige udstyr, der ville være leaset uden tilskud.

Det betyder, at du som en del af standardløsningen skal opgøre leasingaftalen for dit projekt samt udarbejde et kontrafaktisk scenarie i form af en leasingopgørelse for det mindre miljø- eller energivenlige udstyr. Du kan læse mere om, hvordan du gør dette i standardløsningen for leasing.

Varmepumpeprojekter

For varmpumpeprojekter er de støtteberettigede omkostninger netto nutidsværdien af leasingomkostningerne.

Færger

For færgeprojekter er de støtteberettigede omkostninger merprisen for leasing af lav- eller nulemissionsfartøjet. Dette beregnes som forskellen mellem netto nutidsværdien af leasingomkostningerne for det lav eller nulemissionsfartøj og et tilsvarende fartøj, der opfylder gældende EU-standarder og ville være valgt uden tilskud.

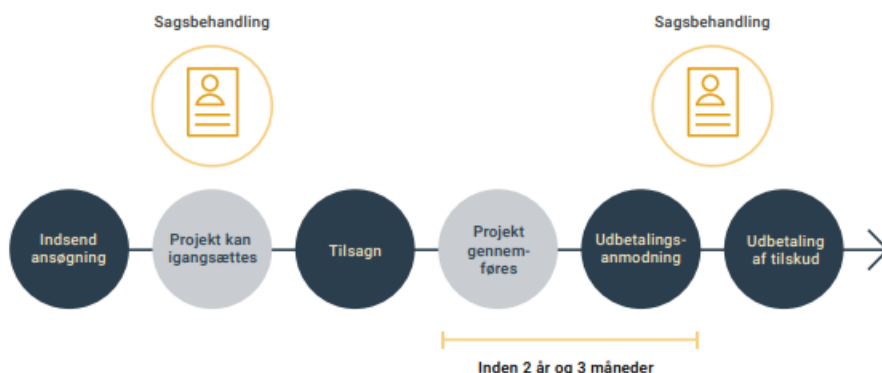
Projekter vedrørende fiskeforarbejdning

For projekter vedrørende fiskeforarbejdning, afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter kan der ikke medtages omkostninger, som er omfattet af en leasingkontrakt.

5. Ansøgningsprocessen og sagsbehandling

Ansøgningsprocessen for investeringsstøtten er opbygget som vist i Figur 1. Først indsender du en ansøgning om tilsagn. Derefter kan du påbegynde projektet på egen risiko og regning. Når sagen er fuldt belyst, kan der træffes en afgørelse. Som udgangspunkt har I 2 år og 3 måneder til at gennemføre projektet og indsende en udbetalingsanmodning, hvorefter tilskuddet udbetales.

Figur 1 viser ansøgningsprocessen for investeringsstøtten

Energistyrelsen bestræber sig på at have en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på maksimalt otte uger. Sagsbehandlingstiden kan dog være længere eller kortere afhængig af behovet for indhentning af supplerende oplysninger og dokumentation.

I afsnittet får du en nærmere beskrivelse af ansøgningsprocessen, og hvordan du indsender en ansøgning.

5.1 Ansøgningsportalen

Du skal sende din ansøgning elektronisk via [Energistyrelsens ansøgningsportal](#), både når du ansøger om tilskud, og når du senere ansøger om udbetaling af dit tilskud. På ansøgningsportalen kan du også acceptere tilsagn, sende beskeder til Energistyrelsen, anmode om forhåndsgodkendelse af projektændringer og indsende statusrapport.

Energistyrelsens trin-for-trin-guide viser, hvordan du opretter dig i ansøgningsportalen og udfylder ansøgningskemaet. Du finder den under afsnittet "Hjælpeværktøjer" på <https://sparenergi.dk/investeringsstoetten>.

Al skriftlig kommunikation mellem dig og Energistyrelsen vedrørende din sag skal som udgangspunkt ske via ansøgningsportalen. Du skal løbende holde øje med din sag på ansøgningsportalen, idet Energistyrelsen kan sende vigtige henvendelser, som du skal reagere på.

5.2 Part og partsrepræsentation

Som udgangspunkt kommunikerer Energistyrelsen kun med dig om din sag. Det betyder:

- Energistyrelsen kan kun tage imod oplysninger fra personer, der har en tæt tilknytning til din virksomhed, f.eks. ejere eller ansatte.

- Energistyrelsen må ikke dele information om din sag med andre.

Du kan lade en anden repræsentere dig

Du kan vælge, at en anden person eller virksomhed repræsenterer dig i din sag (partsrepræsentation). Det betyder:

- Alt, hvad repræsentanten siger eller modtager fra Energistyrelsen, anses som sagt eller modtaget af dig.
- Hvis repræsentanten overskrider en frist, gælder det som din overskrivelse.

Krav til fuldmagt

Hvis du vælger en partsrepræsentant, skal du underskrive en gyldig fuldmagt efter Energistyrelsens krav, som fremgår af skabelonen 'Fuldmagt til partsrepræsentation', som du kan finde under hjælpeværktøjer på <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten>.

- Din sag behandles først, når en gyldig fuldmagt er modtaget.
- Fuldmagten gælder fra underskriftdatoen, medmindre andet er angivet.

5.3 Sagsbehandling

For både udbetaling, ansøgning om tilsagn og eventuelt andre afgørelser, skal Energistyrelsen sikre sig, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, inden Energistyrelsen træffer afgørelser i sagen.

For at få sagen tilstrækkeligt oplyst kan Energistyrelsen anmode om yderligere oplysninger, som skal indsendes indenfor en frist. Det er vigtigt, at du svarer indenfor fristen, ellers vil Energistyrelsen træffe afgørelse på det foreliggende grundlag.

Hvis Energistyrelsen har oplysninger, der kan påvirke din sag negativt, bliver du partshørt. Du modtager et brev med oplysningerne, årsagen til deres betydning og en frist for at udtale dig, så du kan forklare, hvis oplysningerne er forkerte.

5.4 Ansøgning om tilsagn

En ansøgning består af et ansøgningsskema samt en række bilag.

I ansøgningsskemaet skal du udfylde en række oplysninger om din virksomhed, dit projekt, dit før-forbrug, dit forventede efter-forbrug, og dine estimerede faktiske investeringsomkostninger.

Ansøgningsskemaet vil på baggrund af de indtastede oplysninger beregne din forventede CO₂-reduktion samt dit tilskudsbeløb.

5.4.1 Bilag til ansøgning

Din ansøgning vil skulle indeholde en række bilag, du kan se hvilke i tabellen herunder. I tabellen er det oplyst, om bilaget er obligatorisk eller valgfrit, og om der findes en skabelon til det enkelte bilag. Skabelonen er ikke obligatorisk at anvende, men hvis du bruger din egen skabelon, skal den indeholde samme oplysninger. Du finder evt. skabeloner til bilag på <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten>, under "Hjælpeværktøjer".

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk	Er skabelonerne obligatorisk
Bilag 1 - Dokumentation af energiforbruget i før-situationen	Du skal indsende dokumentation af dit nuværende energiforbrug. Du kan læse mere om opgørelsesmetoder i afsnit 8	Nej	Ja	
Bilag 2 - Dokumentation af før-situation	Du skal indsende dokumentation af før-situationen.	Nej	Ja	
Bilag 3 - Estimering af årligt energiforbrug i efter-situationen	Du skal uploade dokumenter, der viser hvordan energiforbruget i efter-situationen er estimeret.	Nej	Ja	
Bilag 4 - Budget/Regnskab	Du skal indsende et budget, der viser forventede omkostninger ved projektet. Du skal også bruge bilag 4, når du søger udbetaling. Find skabelon på https://spar-energi.dk/investeringsstoetten .	Ja	Ja	Nej
Fuldmagt ved partsrepræsentation	Ved partsrepræsentation af fx en energirådgivningsvirksomhed, skal der vedhæftes en fuldmagt underskrevet af en person med stillingsfuldmagt for den ansøgende virksomhed. Find skabelon på https://spar-energi.dk/investeringsstoetten .	Ja	Ja	Nej
Revisorerklæring om CO ₂ intensitet	Du skal indsende en revisorerklæring som dokumentation for, at virksomheden er en del af målgruppen for investeringsstøtten. Se nærmere information i afsnit 2.4.	Nej	Ja	
Standardløsning for leasingudgifter	Standardløsningen for leasing er obligatorisk, når du ansøger om tilskud til leasingprojekter. Du kan finde flere oplysninger i afsnit 4.6	Ja	Ja	Ja
Udvidet projektbeskrivelse	Det anbefales at vedhæfte en udvidet projektbeskrivelse, da det kan hjælpe til en bedre forståelse af projektet og lette sagsbehandlingstiden af din ansøgning.	Nej	Nej	

Dokumenter til beskrivelse af efter-situationen	Du kan vedhæfte yderligere dokumentation af din forventede efter-situation, fx i form af datablade, procesdiagrammer og tegninger over, hvor nye anlæg mv. tænkes placeret.	Nej	Nej	
---	---	-----	-----	--

Du kan efter behov også indsende andre bilag med yderligere oplysninger eller dokumentation af forhold, der indgår i din ansøgning. Det vil ofte kunne bidrage til sagens oplysning og dermed lette sagsbehandlingen, herunder sagsbehandlingstiden.

5.4.2 Dokumentation af før-situationen:

Ved ansøgning om tilsagn skal den nuværende situation, samt det eksisterende udstyr dokumenteres. Dokumentationen afhænger af projektet og kan f.eks. bestå af:

- Tegninger, der illustrerer udstyrets placering i virksomheden, fx plantegninger, oversigter over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
- Datablade over anlæg.
- Fotos af anlæg, fx billeder af mærkepladen og selve anlægget.
- Modeltegninger af anlægget.

For kedelanlæg **skal** der medsendes et tydeligt oversigtsbillede af kedlen samt et tydeligt billede af kedlen mærkeplade og brænderens mærkeplade

5.5 Anmodning om udbetaling

Når du har gennemført projektet skal du indsende en anmodning om udbetaling. Ansøgningsskemaet ved udbetaling er en kopi af dit ansøgningsskema ved tilsagn. Du kan opdatere dit ansøgningsskema såfremt dit efter-forbrug, investeringsomkostninger eller andet har ændret sig fra ansøgning om tilsagn.

Læs mere om udfyldelsen af ansøgningsskemaet i Trin-for-trin-guide for udbetaling.

Ansøgningsskemaet vil på baggrund af de indtastede oplysninger beregne din opnåede CO₂-reduktion samt dit tilskudsbeløb.

5.5.1 Bilag til ansøgning

Ved anmodning om udbetaling skal du indsende en række bilag, som fremgår af tabellen. I tabellen er det oplyst, om bilaget er obligatorisk eller valgfrit, og om der findes en skabelon til det enkelte bilag og om de er obligatoriske. Du finder evt. skabeloner til bilag på <https://sparenergi.dk/investeringsstoetten> under "Hjælpeværktøjer"

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk	Er skabelonen obligatorisk
Bilag 5 - Dokumentation for efter-situationen	Du skal indsende dokumentation af din efter-situation. Det kan fx være et billede af dit nye anlæg.	Nej	ja	
Bilag 6 - Dokumentation af det årlige energiforbrug i efter-situationen	Du skal indsende dokumenter, der viser energiforbruget i eftersituationen. Eventuelle forudsætninger skal dokumenteres fx ved datablade. Beregninger vedhæftes i Excel-filer.	Nej	Ja	
Bilag 7 – Projektregnskab og liste over regnskabsbilag	Du skal indsende et projektregnskab over afholdte og betalte støtteberettigede omkostninger for projektet samt liste over regnskabsbilag. Tag gerne udgangspunkt i det budget (bilag 4), som du vedhæftede, da du ansøgte om tilsagn.	Ja	Ja	Nej
Bilag 8 – Revisorerklæring for projektregnskab	Revisorerklæring er obligatorisk, når der søges om tilskud på 500.000 kr. eller derover. Søges der om mindre end 500.000 kr. i tilskud, er det valgfrit.	Nej	Ja	
Bilag 9 – Regnskabsbilag samt dokumentation for betaling	Ansøger du om mindre end 500.000 kr. i tilskud, er det valgfrit, om du vil benytte revisorerklæringer eller vedlægge kopi af regnskabsbilagene samt dokumentation for betaling herfor.	Nej	Ja	
Bilag 10 – Ansøgererklæring	Du skal vedhæfte en underskrevet ansøgererklæring. Du finder ansøgererklæringen som bilag til dit tilsagnsbrev.	Ja	Ja	Ja
Bilag 11 – Erklæring vedr. ikke "kriseramt virksomhed"	Skal udfyldes hvis du søger om 1 mio. kr. eller derover. Hvis du ansøger om at få udbetalt mindre end 1 mio. kr. skal erklæringen kun udfyldes, hvis du udtages til stikprøvekontrol.	Ja	Ja	Ja
Standardløsning for leasingudgifter	Standardløsningen for leasing er obligatorisk, når du ansøger om tilskud til leasingprojekter. Du kan finde flere oplysninger i afsnit 4.6	Ja	Ja	Ja

Klimasyn	Hvis Energistyrelsen allerede har modtaget det, behøver det ikke vedlægges sagen.	Ja	Nej	Nej
----------	---	----	-----	-----

5.5.2 Dokumentation af efter-situationen:

Ved anmodning om udbetaling skal du dokumentere den tekniske foranstaltning, som du har foretaget. Dokumentationen afhænger af projektet og kan f.eks. bestå af:

- Tegninger, der illustrerer det nye udstyrs placering i virksomheden, fx plantegninger, oversigter over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
- Datablade over det nye anlæg.
- Fotos af anlæg, fx billeder af mærkepladen og selve anlægget.
- Modeltegninger af anlægget.

6. Projektperiode

6.1 Accept af tilsagn

Du skal acceptere tilsagnet via ansøgningsportalen senest 14 dage efter modtaget tilsagn. Hvis du ikke accepterer tilsagnet inden for fristen, vil Energistyrelsen annullere det.

6.2 Statusrapport

Ca. 12 måneder efter du har modtaget tilsagn, vil du via ansøgningsportalen modtage en påmindelse om at sende en statusrapport inden for en frist. Du skal sende statusrapporten via ansøgningsportalen.

Hvis du ikke sender en statusrapport inden for fristen, vil Energistyrelsen lægge til grund, at du ikke længere har tænkt dig at færdiggøre dit projekt. Energistyrelsen vil derfor træffe afgørelse om at annullere dit tilsagn.

6.3 Projektændringer

Som udgangspunkt skal du gennemføre det projekt, der ligger til grund for tilsagnet. Der er dog muligheder for at foretage nogle projektændringer i løbet af projektperioden, men de skal opfylde visse betingelser. En projektændring kan have en indflydelse på tilskuddets størrelse.

Før-situationen kan ikke ændres

Du kan ikke ændre før-situationen i dit projekt. En ny før-situation vil være at anse som et helt nyt projekt, og du vil derfor skulle indsende en ny ansøgning.

Energiforbruget i før-situationen kan godt blive mindre, f.eks. hvis der ændres fra en konvertering til en optimering. Det kunne f.eks. være et projekt, der i stedet for at udskifte en gaskedel med en varmepumpe, ender med en mindre varmepumpe, som kun reducerer en del af gasforbruget på gaskedlen.

Efter-situationen ændres

Du kan ændre dit projekts efter-situation, hvis projektet efter ændringen fortsat opfylder alle betingelser for at opnå tilsagn. Det vil sige, at projektet med dets nye efter-situation i sig selv ville skulle være tilskudsberettigede.

Ved projektændringer skal du redegøre for, hvad ændringerne består i og oplyse, hvordan projektændringerne påvirker før-forbruget, efter-situationen og efter-forbruget.

Krav om forhåndsgodkendelse eller oplysning ved udbetaling

Det er ikke et krav, at Energistyrelsen accepterer en projektændring.

Du kan anmode om forhåndsgodkendelse, så du kan undlade at gennemføre ændringen, hvis betingelserne ikke er opfyldt.

Hvis Energistyrelsen vurderer, at betingelserne for en projektændring, som du har gennemført, ikke er opfyldt, vil konsekvensen være, at du får afslag på udbetaling eller projektændringen.

6.4 Ændringer af vilkår

Du kan anmode om, at Energistyrelsen ændrer i de vilkår, der gælder for tilsagnet.

Du skal oplyse:

- hvilket vilkår, du ønsker ændret,
- hvad det ønskes ændres til,
- årsagen til behovet for ændringen

En forlængelse af fristen for ansøgning om udbetaling er en vilkårsændring. Anmodning om fristforlængelse skal indsendes inden fristens udløb. En anmodning om fristforlængelse udsætter ikke automatisk fristen. Det er derfor en god ide at indsende en begrundet anmodning i god tid. Fristforlængelse gives som udgangspunkt ikke, hvis du ikke har udvist rettidig omhu. Det kræver tilstrækkelig planlægning og fremdrift i projektet, herunder bestilling af varer, udførelse af arbejde, klimasyn og revisorerklæringer.

7. Sådan får du udbetalt dit tilskud

For at få udbetaling skal du indsende en anmodning om udbetaling. Som udgangspunkt har du 2 år og 3 måneder til at gennemføre projektet og indsende anmodningen om udbetaling.

For at få udbetalt dit tilskud, skal du kunne dokumentere, at du har

- gennemført dit projekt
- overholdt de for dit tilsagn gældende vilkår
- gennemført et klimasyn
- afholdt og betalt de faktiske investeringsomkostninger medmindre der er tale om leasing eller kreditaftaler

Det er vigtigt, at det gennemførte projekt stemmer overens med det, der blev beskrevet i din ansøgning. Det er muligt at foretage projektændringer – læs mere i afsnit 6.3. Du skal have overholdt alle de vilkår, der er fastsat i dit tilsagn. Hvis Energistyrelsen har stillet særlige krav til projektet, skal disse også være opfyldt.

Gennemførelse af et klimasyn

Du skal have gennemført og fået godkendt indberettet klimasyn i medfør af bekendtgørelse 761 af 18. juni 2024 inden du ansøger om udbetaling. Du kan læse mere om klimasyn [her](#).

7.1 Faktiske investeringsomkostninger afholdt og betalt

Du skal have afholdt og betalt alle de faktiske investeringsomkostninger, som du angiver i din ansøgning om udbetaling. Dette krav gælder dog ikke for udgifter, der relaterer sig til kreditkøb eller leasing. Det er kun den del af leasing og kreditudgifterne, der forfalder til betaling efter du indsender din ansøgning om udbetaling til Energistyrelsen, der er undtaget fra kravet om, at de skal være afholdt og betalt på udbetalingstidspunktet. Den del af dit tilskudsbeløb, der er beregnet på baggrund af denne del af udgifterne, vil du ikke få udbetalt med det samme, men ratevis i takt med, at du dokumenterer over for Energistyrelsen, at du afholder og betaler udgifterne.

7.2 Krav til regnskabsbilag

Der er en række krav til regnskabsbilag for de afholdte udgifter. Af bilagene skal fremkomme:

- Den udførende virksomheds CVR-nummer eller andet nationalt identifikationsnummer
- Hvilken virksomhed og hvilken adresse arbejdet vedrører
- Hvilket arbejde, der er udført i forhold til det tilskudsberettigede projekt
- Dokumentation for betaling af investeringsomkostninger. Betalingsdokumentationen kan være i form af et kontoudtog udstedt af jeres bank eller oplysninger fra jeres netbank. Betalingsdokumentation skal indeholde:
  - Jeres bank- og kontooplysninger

- Dato på betaling
- BetalingsID – fx fakturaudsteders kontonummer
- Overført beløb

Som dokumentation for regnskabsbilag er det obligatorisk at indsende en revisorerklæring, hvis der ansøges om tilskud på 500.000 kr. eller derover. Derudover skal der indsendes en bilagsoversigt til Energistyrelsen. Hvis tilskuddet er under 500.000 kr., kan du enten vedlægge alle regnskabsbilag og dokumentation for betaling sammen med din anmodning om udbetaling eller indsende en revisorerklæring.

7.3 Udbetaling – engangsbeløb

Du vil få udbetalt dit tilskud på din NemKonto.

Der vil som udgangspunkt være tale om udbetaling af et engangsbeløb. Energistyrelsen bestræber sig på, at din virksomhed vil have pengene til rådighed senest 14 dage efter, du har fået meddelt afgørelsen om udbetaling.

7.4 Ratevisudbetalinger

Du kan kun få udbetalt den del af tilskuddet, der er relateret til investeringsomkostninger, som er afholdt og betalt inden anmodningen om udbetaling. Ved leasing- eller kreditkøb kan du få udbetalt tilskuddet i rater i takt med, at du afholder og betaler kreditaftagerne eller leasingydelse.

Din leasing eller kreditaftale skal overholde følgende punkter:

- Vilkår om at din virksomhed ved indgåelse af kredit- eller leasingkontrakten er forpligtet til at overtage ejerskabet efter sidste ydelse
- Angivelse af beløb og forfaldsdato for alle ydelser
- Genstanden kontraktens anskaffelsespris i ren handel
- En løbetid kontrakten, der skal være minimum 12 måneder og maksimum 15 år.
- Vilkår om gensidig uopsigelighed i hele leasingkontraktens løbetid.

De fastsatte vilkår for leasingkontraktens eller kreditaftalens løbetid, ydelser og forfaldstidspunkter må ikke ændres på noget tidspunkt efter udbetaling.

Ratevis udbetaling skal altid overholde kravet om, at der ikke må udbetales højere støtte, end hvad der er fastsat ud fra støtteprocenterne og de støtteberettigede omkostninger. Det betyder, at hvis du er en stor virksomhed og støtteintensiteten for dit projekt er 30 %, kan du få udbetalt 30 % af de afholdte investeringsomkostninger. Udbetalingen sker i rater, som fortsætter, indtil det samlede tilskudsbeløb er fuldt udbetalt.

For leasingkontrakter og kreditaftaler, der strækker sig over flere år, er det muligt at få ratevis udbetaling én gang årligt. Energistyrelsen sender dig en anmodning med

en frist, når det er tid til at indsende dokumentation for betaling af den seneste periode.

Hvis du ikke dokumenterer betaling i henhold til aftalen ved Energistyrelsens anmodning, stopper rateudbetalingerne, og de resterende rater bortfalder. Du kan ikke senere genoptage dokumentationen for at få udbetalt flere rater. Såfremt der er tale om misvedligeholdelse af eller ophørt leasingaftale, vil der blive tale om et tilbagebetalingskrav af allerede udbetalt støtte.

8. Opgørelse og dokumentation af CO₂-reduktion

Tilskuddets størrelse afhænger af den opnåede CO₂-reduktion og projektets levetid. Den årlige CO₂-reduktion opgøres som nettoforskellen mellem de energirelaterede udledninger før og efter gennemførelsen af projektet. De energirelaterede udledninger beregnes som nettoforskellen mellem energityperne og energiforbruget før og efter projektet og opgøres som første års besparelse. Projektets levetid fastsættes på baggrund af levetidskategorien i afsnit 8.3. Selve beregningen af CO₂-reduktionen sker automatisk i ansøgningsportalen i beregningskemaet, når du indtaster energiforbruget før og efter samt oplysninger om energityper.

Når du ansøger om tilskud, skal du altid bruge fakturaer til at dokumentere dit energiforbrug. I tilfælde, hvor der anvendes eget produceret brændsel, eller hvor det fakturerede energiforbrug omfatter mere end selve projektet, skal fakturaerne bruges til at underbygge dine målinger eller teoretiske beregninger.

På ansøgningstidspunktet skal energiforbruget i efter-situationen estimeres og vil blive endeligt dokumenteret ved anmodning om udbetalingen. Estimeringen af energiforbruget kan for eksempel baseres på forventede forudsætninger, målinger m.m.

I forbindelse med ansøgning om udbetaling dokumenteres den opnåede CO₂-reduktion med retvisende målinger eller teoretiske beregninger, afhængigt af projektets karakter.

8.1 Opgørelse med faktura

Energiforbruget i før-situation opgøres som det nuværende anlægs årlige brændselsforbrug. Brændselsforbruget skal som udgangspunkt opgøres ved faktura for indkøbt brændsel. Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura ved enten de seneste 12 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn, eller det gennemsnitlige årlige energiforbrug i de seneste 36 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn.

Hvis det fakturerede brændselsforbrug ikke alene dækker anlæggets energiforbrug, skal anlæggets energiforbrug opgøres med målinger eller teoretiske beregninger. I denne type projekt skal det fakturerede brændselsforbrug indsendes som dokumentation for at underbygge anlæggets opgjorte energiforbrug.

8.2 Standardforudsætninger

Standardforudsætninger anvendes i beregninger af energiforbruget, både ved opgørelser baseret på faktureret forbrug, målinger og teoretiske beregninger. Energi styrelsen har fastsat en række obligatoriske standardforudsætninger, som skal anvendes i beregningerne af projektets energiforbrug. Du kan finde værdierne for de forskellige standardforudsætninger [her](#).

Obligatoriske standardforudsætninger

- Brændværdier

- CO₂-emissionsfaktorer
- Standardenergipriser
- Udetemperaturer
- Graddage
- Virkningsgrader

Graddagekorrektion

Du kan graddagekorrigerer dit energiforbrug, hvis dit forbrug er temperaturafhængigt. Hvis du graddagekorrigerer, skal du benytte Energistyrelsens obligatoriske standardforudsætning for graddage.

Standardforudsætninger for virkningsgrader

Du skal anvende standardforudsætningerne i nedenstående tabel, hvis dit projekt omhandler udskiftninger af kedler/ kalorifer eller optimering af udstyr, der ikke er kedler, brændere eller tilhørende reguleringsudstyr, men som giver en besparelse på en kedels energiforbrug. Standardforudsætningen benyttes i disse tilfælde altid til opgørelse af virkningsgraden i før-situationen og – såfremt kedlen leverer energi i efter-situationen – også i efter-situationen.

Omhandler dit projekt optimering af en kedels virkningsgrad, kan du finde information om opgørelsesmetoden i afsnit 9.1.

Ved opgørelsen af brændselskedlernes, kaloriferernes og strålevarmeres effekt skal effekten (kW) af samtlige brændselskedler, kaloriferer og strålevarmere, der indgår i projektet pr. matrikel, dvs. på tværs af projektets tiltag, opgøres som én samlet effekt (kW) pr. brændselstype.

Virkningsgrader	
Naturgas/LPG/raffinaderigas med effekt til og med 1000 kW	80 %
Naturgas/LPG/ raffinaderigas med effekt over 1000 kW	90 %
Olie/ kul/ koks	80 %
Træpille, flis, træ og træaffald til og med 1000 kW	80 %
Træpille, flis, træ og træaffald over 1000 kW	90 %
Halm	70 %

Eksempel 1:

Hvis du har to gaskedler med effekt på 500 kW hver, samt en gaskalorifer på 70 kW bliver den samlede effekt = 500 kW + 500 kW + 70 kW = 1070 kW.

Hermed er den samlede varmforsyningseffekt 1070 kW, og du skal benytte en virkningsgrad på 90 %.

Eksempel 2:

Hvis du har en gaskedel på 750 kW, en gaskalorifer på 50 kW samt en oliekedel på 50 kW bliver den samlede effekt for gas = 750 kW + 50 kW = 800 kW og den samlede effekt for olie = 50 kW. Hermed skal benytte en virkningsgrad på 80 % for gasdelen og 80 % for oliedelen.

8.3 Levetidskategorier

Når du ansøger om tilskud gennem Investeringstøtten, skal du angive, hvilken levetidskategori dit projekt tilhører. Levetidskategorierne er forudbestemt af Energi styrelsen og afhænger af projekt- eller virksomhedstype. Alle kategorierne tildes en bestemt levetid, som indgår i beregningen af tilskuddets størrelse. Levetiderne er fastsat som den periode, Energistyrelsen vurderer projekterne fremrykkes i forhold til, hvornår de ellers ville være blevet gennemført uden støtte. Du skal derfor ikke selv beregne eller dokumentere dit projekts forventede levetid, men blot placere det i en relevant kategori. Der er i alt tre hovedkategorier med op til tre underkategorier. I tabellen nedenfor er kategorierne oplyst med eksempler på projektyper i hver levetidskategori.

Tabel over levetidskategorier

<i>Levetidskategorier</i>	
1. Forsynings-, service- og procesanlæg	<i>Levetid (år)</i>
1.1. Ombygning/optimering af forsynings-, service- og procesanlæg	8
1.2. Udskiftning af forsynings-, service- og procesanlæg	10
1.3. Varmepumpeprojekter	10
2. Færger	<i>Levetid (år)</i>
2.1. Optimering og ombygning af færge	8
2.2 Udskiftning af færge	10
3. Små og mellemstore fiskeforarbejdningsvirksomheder	<i>Levetid (år)</i>
3.1. Ombygning/optimering af forsynings-, service- og procesanlæg	8
3.2. Udskiftning af forsynings-, service- og procesanlæg	10

Kategori	Beskrivelse af kategori
1. Forsynings- service- og procesanlæg	Et anlæg, der producerer eller leverer nødvendig energi til bygninger eller et anlæg, som er i direkte kontakt med virksomhedens produkt
1.1. Ombygning/optimering af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker ombygninger og eller optimering af forsynings-, service- og procesanlægget. Eksempler på tiltag: <ul style="list-style-type: none"> - Efterisolering af procesudstyr såsom rør eller tanke. - Udskiftning af anlæg, hvor op til 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet med nye anlæg eksempelvis varmepumpe, som dækker 85 % af det nuværende naturgasforbrug. - Udnyttelse af overskudsvarme - Varmegenvinding på fx et ventilationsanlæg - Optimering af et procesanlæg
1.2. Udskiftning af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker over en komplet udskiftning eller en udskiftning af kerneudstyret i et eksisterende forsynings-, service- eller procesanlæg. Eksempler på tiltag:

	<ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning kedel til varmepumpe eller fjernvarme, hvor over 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet. - Elektrificering af procesanlæg - Udskiftning af tørreanlæg
1.3 Varmepumpeprojekter	Kategorien omfatter udskiftning til varmepumper, der opfylder betingelserne for varmepumpeprojekter. Det vil sige varmepumper med en SCOP-værdi på minimum 2,3, som overfører varme fra naturlige kilder såsom luft, vand eller jord.
2. Færger	Hvis dit projekt omhandler udskiftning eller ombygning af en færger, som anvendes indenrigssøfart
2.1. Optimering og ombygning af færge	Kategorien dækker optimering og ombygning af en færge, så den helt eller delvist anvender brint eller elektricitet.
2.2 Udskiftning af færge	Kategorien dækker over udskiftning af en eksisterende færge, så den helt eller delvist anvender brint eller elektricitet.
3. Små og mellemstore fiskeforarbejdningsvirksomheder	Hvis din virksomhed er en lille eller mellemstor fiskeforarbejdningsvirksomhed skal du vælge en af levetidskategorierne under
3.1. Ombygning/optimering af forsynings-, service- og procesanlæg	<p>Kategorien dækker ombygninger og eller optimering af forsynings-, service- og procesanlægget.</p> <p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efterisolering af procesudstyr såsom rør eller tanke. - Udskiftning af anlæg, hvor op til 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet med nye anlæg eksempelvis varmepumpe, som dækker 85 % af det nuværende naturgasforbrug. - Udnyttelse af overskudsvarme - Varmegenvinding på fx et ventilationsanlæg - Optimering af et procesanlæg -
3.2. Udskiftning af forsynings-, service- og procesanlæg	<p>Kategorien dækker over en komplet udskiftning eller en udskiftning af kerneudstyret i et eksisterende forsynings-, service- eller procesanlæg.</p> <p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning kedel til varmepumpe eller fjernvarme, hvor over 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet. - Elektrificering af procesanlæg - Udskiftning af tørreanlæg

8.4 Målinger

Hvis du bruger målinger til at opgøre projektets før- og efterforbrug, skal målingerne være repræsentative for det omfattede udstyr og dets driftssituation og udføres på en måde, der giver et repræsentativt billede af et gennemsnitligt årsforbrug. Målingerne kan f.eks. anvendes til at bestemme energinøgletal, driftstider og produktioner.

Målinger, metoder, usikkerheder og måleperioder skal underbygges med argumentation for deres validitet og repræsentativitet for et årsforbrug. Målingerne skal

dække det omfattede udstyr og dets driftssituation og give et repræsentativt billede af et gennemsnitligt årsforbrug. Det vil sige, at målingerne skal være:

- **Valide**
Målere og målemetoder skal leve op til gældende standarder inden for deres område.
- **Repræsentative**
Målingerne skal give et repræsentativt billede af middelforbruget for et år for det omfattede udstyr og dets driftssituation. Målingerne må maksimalt være et år gamle på ansøgningstidspunktet.
- **Direkte anvendelige**
Du skal anvende målinger direkte uden at foretage korrektioner pga. usikkerheder.

Længden af målingen afhænger af anlæggets drift; hvis anlægget har en fluktuerende drift, som afhænger af forskellige faktorer, er det nødvendigt at foretage målinger over længere tid end ved et anlæg med konstant drift.

Ved ansøgning om tilsagn kan målinger anvendes til at bestemme anlæggets energiforbrug i projekter. Dette gælder i situationer, hvor det fakturerede brændselsforbrug ikke alene dækker anlæggets energiforbrug, eller hvor der er tale om eget produceret brændsel.

Ved ansøgning om udbetaling kan målinger benyttes til at dokumentere den opnåede CO₂-besparelse. Målinger opgøres over en sammenhængende periode på op til tre måneder. Dette fastsættes i forbindelse med ansøgningen om tilsagn. CO₂-besparelsen opgøres på baggrund af måling af energiforbruget i efter-situationen og det dokumenterede energiforbrug i før-situationen på tilsagnstidspunktet.

8.5 Teoretisk beregninger

Teoretiske beregninger skal forstås som alle beregninger, der foretages for at kunne bestemme energiforbruget. Teoretiske beregninger kan benyttes til at bestemme energiforbrug i før-situationen og estimere energiforbruget i efter-situationen på ansøgningstidspunktet. På udbetalingstidspunktet kan de teoretiske beregninger anvendes til at fastsætte energiforbruget efter projektet er gennemført. Beregninger kan fx foretages ved hjælp af nøgletal, obligatoriske standardforudsætninger og andre forudsætninger.

Der skal indsendes dokumentation for de anvendte forudsætninger og nøgletal i beregningerne, herunder kildeangivelse (fx standarder, anlægsdata eller datablad). Du skal også forklare, hvorfor disse forudsætninger er relevante og sikre, at nøgletallene giver et rimeligt resultat i forhold til den aktuelle situation, herunder sammenlignet med fakturerede forbrug. Henvises der til eksterne kilder, skal disse vedlægges, og sidetal for nøgletallet skal angives.

8.6 Opgørelse af produktion

Hvis dit energiforbrug er afhængigt af en produktion, skal du dokumentere din nuværende produktion. Produktionsdata skal være den årlige produktion i samme periode som energiforbruget.

Produktion er som udgangspunkt et fysisk produkt, såsom teglsten eller dyrefoder, men kan også være en luftmængde, f.eks. den ydelse, som et ventilationsanlæg leverer i form af et tilstrækkeligt ventileret rum. Produktionsdefinitionen skal være et alment anerkendt produktionsbegreb. Du skal regne med den samme produktion i både før- og eftersituationen, medmindre det nye anlæg har en lavere kapacitet og derved ikke kan levere den samme produktion som i før-situationen. Hvis dit nye anlæg ikke kan levere samme produktion som i før-situationen, skal du benytte den nye kapacitet til at beregne dit før- og efter-forbrug.

Ved øget produktion, skal du opgøre energiforbruget i efter-situationen med samme produktionsmængde som i før-situationen. Du skal selv korrigere efterforbruget, før du indtaster det i ansøgningsskemaet.

Hvis projektet indeholder en væsentlig forøget produktionskapacitet og –volumen, må du kun medtage den investeringssum som et konkret anlæg, der producerer mængden i før-situationen, koster. Du skal i ansøgningen redegøre for, hvordan investeringssummen er fastlagt.

Hvis du producerer flere forskellige produkttyper, som har forskellige energinøgletal på samme anlæg skal du i din opgørelse tage højde for de forskellige produkter. Ved ansøgning om tilsagn skal der opgøres et energinøgletal og en produktionsmængde for hvert produkt. Ved udbetaling skal der opgøres et nyt energinøgletal for eftersituation, men anvendes produktion fra før-situationen.

8.7 Projekter, der påvirker hinanden

Hvis du planlægger at gennemføre et energibesparende eller CO₂-reducerende projekt vedrørende et energiforbrugende anlæg, for hvilket du allerede har gennemført eller er i gang med at gennemføre et andet energibesparende eller CO₂-reducerende projekt, skal energiforbruget i før-situationen i projekt nummer to tage højde for energibesparelsen/CO₂-reduktionen i det tidligere projekts efter-situation. Dette gælder også, selvom første projekt endnu ikke er fuldt gennemført på tidspunktet for opgørelsen af energiforbruget i det senere projekts før-situation.

Et eksempel på projekter, der påvirker hinanden, kan være at du er i gang med at gennemføre et projekt, hvor du f.eks. installerer varmegenvinding på dit ventilationsystem. Du finder ud af efterfølgende, at du gerne vil konvertere din gaskedel til fjernvarme. Projektet vedrørende udskiftning af gaskedel skal i dette eksempel tage højde for, at du allerede har opnået en energibesparelse ved installation af varmegenvinding på dit ventilationsanlæg. Du kan ikke søge til to afhængige projekter i samme ansøgning.

9. Særlige projektforhold og betingelser

9.1 Optimering af kedler

Du kan søge tilskud til optimering af din brændselskedel, hvis du bruger kul, koks, eller olie. Du kan ikke søge tilskud til optimering af gaskedler.

Ved optimering af kedel forstås projekter, som forbedrer selve kedlen, brænderen eller tilhørende reguleringsudstyr. Dette kunne fx. være røggasveksler eller optimering af fødevand.

Optimering af kul-, koks- eller oliekedler

Hvis du ønsker at optimere din kul-, koks- eller oliekedel, skal du ved ansøgning om tilskud dokumentere din kedels nuværende virkningsgrad ved brug af montør-/servicerapport, og du skal estimere, hvad du forventer din virkningsgrad er, efter tiltaget er udført. Ved udbetaling skal du dokumentere kedlens nye virkningsgrad ved at få lavet en ny montør-/servicerapport.

9.2 Optimering og udskiftning af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som bruger fossile brændsler

Du skal være opmærksom på, at der ikke kan søges tilskud til projekter, som omhandler installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændstoffer. Dvs. du kan f.eks. ikke få støtte til en ny gasovn, dieseldrevet gravko eller en ny oliekedel.

Du kan godt søge tilskud til at optimere på dit gamle udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændstoffer. Et optimeringsprojekt kunne eksempelvis være installation af styring på gasovn, intern udnyttelse af overskudsvarme fra en gasovn eller udskiftning af delkomponenter på en gasovn.

Det er også muligt at søge tilskud til helt eller delvist elektrificering af dit udstyr, som anvender fossile brændsler. Det kunne f.eks. være udskiftning af en gasovn til en ovn, som både kan anvende elektricitet og gas. Her vil den del af projektet, som omhandler elektrificering, være støtteberettiget. I ansøgningen kan medregnes energiforbruget, som bliver elektrificeret og den del af investeringsomkostninger, som omhandler elektrificering.

9.3 Hvis dit projekt vedrører overskudsvarme

Du kan kun få tilskud til et overskudsvarmeprojekt i det omfang, du selv udnytter hele eller dele af overskudsvarmen til at reducere din virksomheds forbrug af fossile brændsler. Det betyder, at der ikke ydes tilskud til den del af overskudsvarmen, der sælges. Energiforbruget opgøres, som virksomhedens energiforbrug før og efter gennemførelsen af tiltaget, og de støtteberettigede omkostninger beregnes forholdsmæssigt.

Hvis overskudsvarmen fx udnyttes ved hjælp af en varmeveksler, opgøres energitypen i både før- og efter-situationen som den nuværende energitype, selvom der kan være et afledt øget elforbrug. Hvis projektet fx omhandler udnyttelse af overskudsvarme fra en ny kompressor, vil det kun være den del af investeringen, der direkte relaterer sig til udnyttelsen af overskudsvarmen, som er støtteberettiget.

9.4 Projekter med flere levetidskategorier eller energiarter

Generelt skal du være opmærksom på, om dit projekt indeholder flere tiltag i forskellige levetidskategorier eller med forskellige energiarter. Hvis det er tilfældet, er du nødt til at opføre dem som separate tiltag i ansøgningskemaet på ansøgningsportalen.

Projekter med flere levetidskategorier er eksempelvis et projekt, hvor du udskifter et proces- eller forsyningsanlæg f.eks. ventilationsanlæg og bagefter optimerer anlægget f.eks. ved at installere varmegenvinding.

9.5 Energiproducerende anlæg

Du kan godt ansøge om tilskud til optimering af et eksisterende energiproducerende anlæg, men det er ikke muligt at udskifte det til et nyt energiproducerende anlæg, medmindre der er tale om et brintanlæg. Et energiproducerende anlæg defineres som et anlæg, der producerer elektricitet, gasser, flydende brændsler, vedvarende energi eller solvarme. Anlæg i forbindelse med raffinaderiprocesser og Nordsøproduktion refererer til de proceslinjer, der kræves for at fremstille et produkt. Eksempler på energiproducerende anlæg er solceller, solvarmeanlæg og biogasanlæg.

Denne definition betyder også, at elkedler og varmepumper ikke betragtes som energiproducerende anlæg.

9.6 Ventilationsprojekter

Du kan ikke ansøge om tilskud til optimering eller udskiftning af komfortventilation. Komfortventilation er ventilation, der er designet til arbejds- og opholdszoner med det formål at opretholde et tilfredsstillende og behageligt indeklima. Dette indebærer stabil temperatur, jævn luftfordeling og passende luftfugtighed, som bidrager til trivsel og produktivitet.

Du kan derimod ansøge om tilskud til optimering eller udskiftning af procesventilation, så længe projektet resulterer i en reduktion af et fossilt brændselsforbrug. Hvis et anlæg kombinerer komfortventilation og procesventilation, er det hovedformålet med anlægget, der afgør, om projektet er støtteberettiget.

9.7 Optimering af biogasproduktion

Hvis du søger investeringsstøtte til at optimere din biogasproduktion, skal du være opmærksom på, at støtten skal noteres på oprindelsesgarantierne for den biogas,

der produceres på anlægget. Du kan læse mere om oprindelsesgarantier i bekendtgørelsen om oprindelsesgarantier for elektricitet, gas, fjernvarme og fjernkøling fra vedvarende energikilder.

9.8 Brintprojekter

Du kan godt søge støtte til udstyr, der anvender eller producerer brint, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Den producerede/anvendte brint skal være produceret på elektricitet
- Den producerede eller anvendte brint reducerer virksomhedens energirelaterede udledninger, og
- Det kan påvises, at den producerede eller anvendte brint opnår besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 gCO₂eq/MJ.
- Ansøger forpligter sig til, at udstyret kun producerer eller anvender brint, der opfylder ovenstående betingelser i hele udstyrets afskrivningsperiode.

Når du anmoder om udbetaling, skal du underskrive en erklæring om, at du overholder ovenstående vilkår. Dette gælder også, såfremt udstyret i perioden anvendes af eller videresælges til tredjepart. Såfremt ansøgers virksomheden ikke overholder sin forpligtelse, skal tilskuddet tilbagebetales til Energistyrelsen. Læs mere om de specifikke krav i *Erklæring om brint*, som du finder <https://spareenergi.dk/investeringsstoetten> under hjælpeværktøjer.

Overstående betingelser gælder ikke for færger, som anvender brint. Det gælder heller ikke for projekter, der reducerer raffinaderigas og ikke har til formål at anvende eller øge produktionen af brint.

10. Retsgrundlag og ansvar

10.1 Retsgrundlag

Tilskudsordningen har baggrund i følgende nationale retskilder samt EU-retskilder.

10.1.1 Nationale retskilder

- [Lovbekendtgørelse nr. 1036 af 12. september 2024 om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion](#) med senere ændringer (energispareloven)
- [Bekendtgørelse nr. 147 af 7. februar 2025 om tilskud til CO2-reduktioner i CO2-intensive virksomheder](#)

10.1.2 EU-retskilder:

- [Kommissionens forordning \(EU\) 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108](#) med senere ændringer (den generelle gruppefritagelsesforordning)
- [Kommissionens forordning \(EU\) 2022/2473 af 14. december 2022 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter](#) med senere ændringer (gruppefritagelsesforordningen for fiskeri og akvakultur)

10.1 Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

Energistyrelsen kan bestemme, at dit tilsagn om tilskud bortfalder helt eller delvist hvis:

- betingelserne for tilskuddet viser sig ikke at være opfyldt
- du har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger af betydning for ansøgningen om tilsagn eller udbetaling af tilskuddet
- du har fortiet oplysninger af betydning for ansøgningen om tilsagn eller udbetaling af tilskuddet
- du ikke overholder de i tilsagnet fastsatte vilkår
- du har modtaget tilskud, som er i strid med EU's statsstøtteregler
- du ikke yder den fornødne vejledning og hjælp i tilfælde af Energistyrelsens gennemførelse af en kontrol.

Hvis du allerede har fået udbetalt tilskuddet, vil et bortfald af tilsagnet som udgangspunkt betyde, at du skal tilbagebetale tilskuddet med tillæg af markedsrenter fra den dag, du fik tilskuddet udbetalt.

10.2 Det er dit ansvar ikke at modtage ulovlig statsstøtte

Investeringsstøtten til CO₂-intensive virksomheder er statsstøtte, som kun må ydes, såfremt en række betingelser er opfyldt. Det er i sidste ende dit ansvar, at du ikke modtager ulovlig statsstøtte. Det betyder, at det er dit ansvar, at alle de EU-retlige betingelser for at modtage støtte er opfyldt.

Hvis det viser sig, at dit tilskud udgør ulovlig statsstøtte, skal du tilbagebetale det fulde tilskudsbeløb plus tillæg af markedsrenter fra den dag, du fik tilskuddet udbetalt.

10.3 Strafansvar

10.3.1 Du kan ifalde straf, hvis du giver urigtige eller vildledende oplysninger

Du kan blive idømt straf, hvis du giver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud, afrapportering, varetagelse af underretningspligten, anmodning om forhåndsgodkendelse af projektændring, anmodning om vilkårsændring, ansøgning om udbetaling af tilskud, eller dokumentation af afholdte og betalte faktiske investeringsomkostninger.

Straffen er en bøde, med mindre højere straf følger af anden lovgivning end bekendtgørelsen om Investeringsstøtten til CO₂-intensive virksomheder.

10.3.2 Du kan ifalde straf, hvis du ikke samarbejder ved en kontrol

Din virksomhed skal, hvis I bliver bedt om det, bidrage med oplysninger til Energistyrelsens kontrol med, at reglerne for tilskud overholdes – fx regnskaber, forretningsbøger, papirer, elektronisk materiale mv.

Energistyrelsen eller bemyndigede repræsentanter har også til enhver tid mod behørig legitimation, uden retskendelse, adgang til lokaliteter, du ejer eller driver som tilskudsmodtager.

Du kan idømmes straf for ikke at yde den fornødne vejledning og hjælp ved Energistyrelsens gennemførelse af kontrol. Straffen er en bøde.